

Συνήχηση

Ο μουσικός που βλέπεις μπορεί να παίζει ταυτόχρονα όλα τα όργανα που έχει προσαρμόσει στο σώμα του. Είναι ένας «Άνθρωπος – Ορχήστρα»! Μπορείς να φανταστείς πώς ακούγονται τα όργανα αυτά όταν συνηχούν;

Συνήχηση είναι το ταυτόχρονο άκουσμα δύο ή περισσότερων μουσικών φθόγγων.

Ορισμένες συνηχήσεις ακούγονται πιο «ταιριαστές» και μας αφήνουν ένα αίσθημα ηρεμίας και χαλάρωσης. Γι' αυτό τις ονομάζουμε **σύμφωνες**.

Άλλες συνηχήσεις, πάλι, ακούγονται κάπως «αταίριαστες» και δημιουργούν μια ένταση που πρέπει να εκτονωθεί. Γι' αυτό τις ονομάζουμε **διάφωνες**.

Η εναλλαγή διάφωνων και σύμφωνων συνηχήσεων δίνει ζωντάνια και ενδιαφέρον στη μουσική.

Σύνολο με φλογέρες

Άκουσε μια σειρά από συνηχήσεις και σημείωσε Δ (διάφωνη) ή Σ (σύμφωνη) δίπλα στους αριθμούς:

1... 2... 3... 4... 5... 6...

Μπορείς να βρεις δύο **σύμφωνες** και δύο **διάφωνες** συνηχήσεις στο μεταλλόφωνο ή στο ξυλόφωνο;

Δοκίμασε να κάνεις το ίδιο με φλογέρες, μαζί με άλλους συμμαθητές ή συμμαθήτριές σου.

Όταν ηχούν ταυτόχρονα τρεις ή περισσότερες νότες διαφορετικού ύψους, σχηματίζεται μια **συγχορδία**. Οι συγχορδίες μοιάζουν με «κολόνες» από μουσικούς ήχους, που έχουν στη βάση τους το χαμηλότερο και στην κορυφή τους τον ψηλότερο φθόγγο, π.χ.:

ΣΟΛ	ΣΙ	ΛΑ
ΜΙ	ΦΑ	ΣΟΛ
ΝΤΟ	ΡΕ	ΜΙ

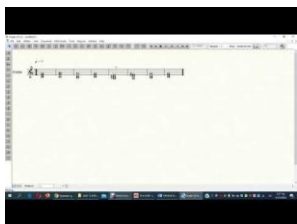

Δοκίμασε να τραγουδήσεις τη συγχορδία ΝΤΟ-ΜΙ-ΣΟΛ με τους συμμαθητές σου.

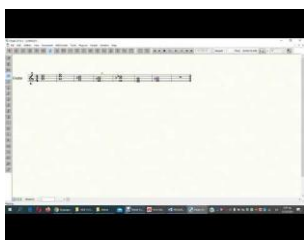
Σε αντίθεση με τις συνηχήσεις, όπου έχουμε δύο νότες ταυτόχρονα, στις **συγχορδίες** έχουμε πάντοτε **τουλάχιστον τρεις** νότες. Επομένως συνήχηση σημαίνει δύο νότες ταυτόχρονα ενώ συγχορδία σημαίνει τουλάχιστον τρεις.

Οι συγχορδίες χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, στις **μείζονες** και στις **ελάσσονες**. Οι μείζονες συγχορδίες ακούγονται **χαρούμενα και λαμπερά**, ενώ οι ελάσσονες ακούγονται **λυπημένα και πιο σκοτεινά**.

Παραδείγματα μείζονων συγχορδιών είναι τα παρακάτω:

ενώ ελασσόνων συγχορδιών είναι τα εξής:

«Συνήχηση»... παρακαλώ!

Μονοφωνία – Πολυφωνία – Ομοφωνία

Οι ανθρώπινες φωνές και τα μουσικά όργανα μπορούν να συνδυάζονται μονοφωνικά, πολυφωνικά ή ομοφωνικά.

Άκουσε μερικά παραδείγματα φωνητικής* μουσικής:

- Στο παραδοσιακό τραγούδι από την Προποντιδα «**Καράβι-καραβιάς**» όλες οι φωνές τραγουδούν την ίδια ακριβώς μελωδία. Ο συνδυασμός αυτός ονομάζεται **μονοφωνία**.
- Στο παραδοσιακό ηπειρώτικο τραγούδι «**Δερπολίτσα**» κάθε φωνή τραγουδάει μια ξεχωριστή μελωδία που συνηχεί και συνδυάζεται με τις υπόλοιπες. Ο συνδυασμός αυτός ονομάζεται **πολυφωνία**.
- Το τραγούδι «**Στράκ π απ, Τάμπορ**» (“*Strike it up, Tabor*” – «*Ας αρχίσει το τραγούδι, Τάμπορ*») του Τόμας Γουίλκς (Thomas Weelkes) αποτελεί παράδειγμα **πολυφωνικής** φωνητικής μουσικής από τη δυτικοευρωπαϊκή μουσική παράδοση.

Οι ανθρώπινες φωνές μπορούν ακόμη να συνδυάζονται **ομοφωνικά**, δηλαδή να σχηματίζουν **συγχορδίες**, όπως έκανες εσύ με τους συμμαθητές σου.

Δοκιμάστε να τραγουδήσετε «πολυφωνικά» το παρακάτω τραγούδι από την Αγγλία:

A
B
Γ

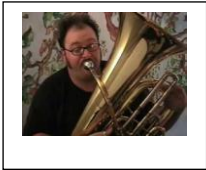
Come, come let us work, no, no let us play
 Καμ, καμ λετ ασ γου_έρκ, νο, νο λετ ασ πλέι

For to - mor - row morn is a ho - li - day,
 Φορ του - μό - ρο.ου μορν ιζ α χο - λι - ντέι

Χωριστείτε σε τρεις ομάδες. Η ομάδα Α αρχίζει να τραγουδάει πρώτη. Μόλις κάνει νόημα ο δάσκαλος, αρχίζει να τραγουδά και η ομάδα Β και μετά από λίγο ξεκινά και η ομάδα Γ. Αυτό το είδος πολυφωνικού συνδυασμού των φωνών λέγεται **κανόνας**.*

«Συνήχηση»... παρακαλώ!

Μονοφωνικά και πολυφωνικά μουσικά όργανα

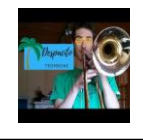

Τούμπα

Όργανα όπως το φλάουτο, η φλογέρα, το όμποε, το σαξόφωνο, το τρομπόνι, η τούμπα κτλ. παράγουν τους μουσικούς φθόγγους έναν - έναν διαδοχικά, γι' αυτό ονομάζονται **μονοφωνικά** («βγάζουν» μόνο μία «φωνή» κάθε φορά).

Τρομπόνι

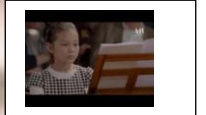

Κιθάρα

Άλλα όργανα, όπως το πιάνο, το ακορντεόν, η κιθάρα, η φυσαρμόνικα κτλ. μπορούν να παράγουν ταυτόχρονα δύο, τρεις ή και περισσότερους μουσικούς φθόγγους. Τα όργανα αυτά ονομάζονται **πολυφωνικά**.

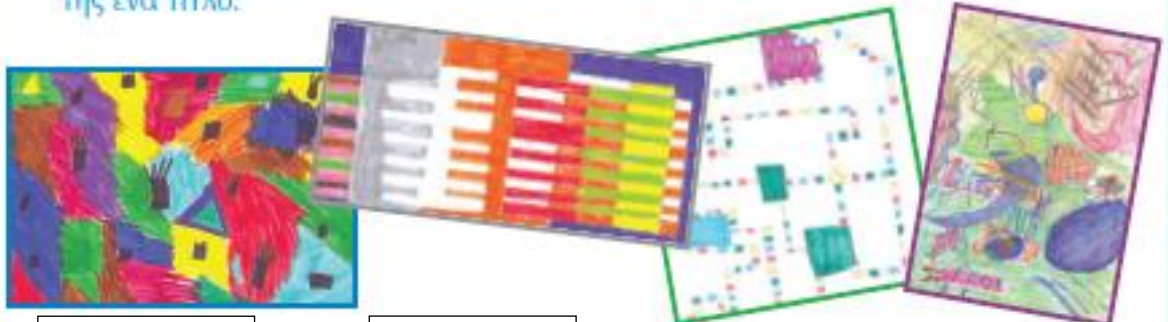

Πιάνο με ουρά

Άκουσε τέσσερα μουσικά αποσπάσματα και απάντησε στις ερωτήσεις:

- Σε κάθε απόσπασμα παίζει ένα ή περισσότερα όργανα;
- Ποιος από τους συνδυασμούς είναι πιο εντυπωσιακός και γιατί;
- Αν τα όργανα ήταν άνθρωποι που συνομιλούν, τι μορφή θα είχε κάθε συνομιλία;
- Διάλεξε τη ζωγραφιά που νομίζεις ότι «ταιριάζει» με κάθε απόσπασμα και δώσε της ένα τίτλο.

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ

Σήμερα έμαθες για τη **συνήχηση**, δηλαδή το ταυτόχρονο άκουσμα δύο ή περισσότερων μουσικών ήχων, για την εντύπωση που μας δημιουργούν οι **διάφωνες** και οι **σύμφωνες** συνηχήσεις, για τη **συγχορδία**, καθώς και για διαφορετικούς τρόπους συνήχησης (**μονοφωνία**, **πολυφωνία**, **ομοφωνία**).

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: συνήχηση, διαφωνία, συμφωνία, μονοφωνία, πολυφωνία, ομοφωνία